DE
WELDADIGE LOUIZE
OF
HET MEISJE IN ZESDERLEI GEDAANTEN.

EEN ONDERHOUDEND GESCHENK VOOR MEISJES.

MET ZEVEN GEKLEURDE BEWEEGBARE PLAATJES.

TE AMSTERDAM, BIJ
GEBROEDERS VAN ARUM.

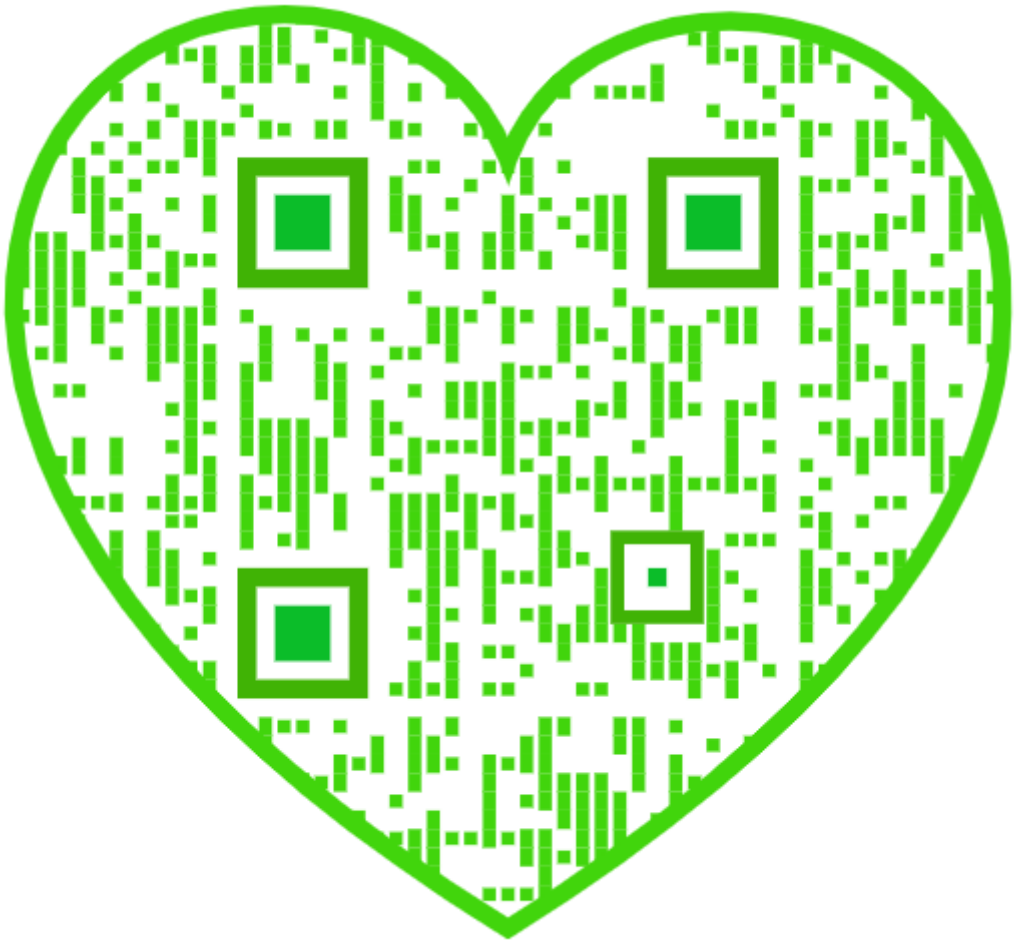

~~555.~~

EXLIBRIS

VAN EEN VOORBUGANGER

CAMINO DE SANTIAGO

N°

OK
Lou

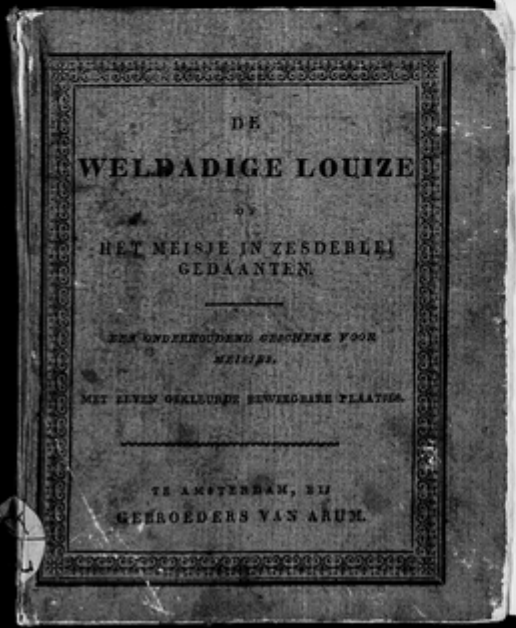
DE

WELDADIGE LOUIZE

OF

HET MEISJE IN ZESDERLEI GEDAANTEN.

EEN ONDERHOUDEND GESCHENK VOOR MEISJES.

MET ELVEN GEKLEURDE KOPERGRAVE PLAATJES.

TE AMSTERDAM, BIJ GEBROEDERS VAN ARUM.

EEREPRIJS

VOOR

VLIJT EN GOED GEDRAG,

Toegekend

Aan de Jonge Juffrouw

Betje Swaso.

als een blijk van tevredenheid wegens gemaakte Vorderingen in het Hebreeuwsch Onderwijs. alsmede tot aanmoediging voor verdere oppassendheid.

Afgegeven

den 31 December 1831

door

A. Asher

DE

WELDADIGE LOUIZE

OF

HET MEISJE IN ZESDERLEI

GEDAANTEN.

Een Onderhoudend Geschenk
voor Meisjes.
Met Zeven Gekleurde
beweegbare Plaatjes.

J232

TE AMSTERDAM, BIJ
GEBROEDERS VAN ARUM.

LOUIZE'S KINDSCHHEID.

LOUIZE viel reeds bij hare geboorte een groot gelak ten deel; want zij had goede, verstandige ouders, wien niets meer ter harte ging, dan hun lief klein dochtertje eene goede opvoeding te geven. LOUIZE's ouders waren rijk. De vader dreef niet alleen eenen uitgebreiden handel, maar had ook landgoederen, fabrijken en andere bezittingen, welke jaarlijks eene aanzienlijke som gelds opbrugten. Hij hield rijtuig, paarden, koetsier en bedienden; zijne woning was versierd met

het prachtigste huisraad; zijne tafel was met zilverwerk bedekt, en met de kostelijkste spijzen en wijnen bezet. Altijd bevonden er zich vrienden bij den maaltijd, die ook met genoegen ontvangen werden. Des avonds was er bijna dagelijks gezelschap, in den winter dikwijls bal, op hetwelk een groot aantal rijk uitgedoschte heeren en dames verschenen.

Zoo ging het bij den heer VAN WELMOED in het huis toe. Wat hij buiten het huis in het verborgene deed, daarvan hoorde hij niet gaarne spreken. Maar wij moeten het tot lof van den braven man zeggen: men noemde hem algemeen den vader der armen; want overal deed hij goed, en deelde hij weldaden uit. In de verwijderdste hoeken der stad liet hij de behoeftigen, die uit schaamte en beschroomdheid hunnen nood niet durf-

den klagen, opzoeken, en hielp hen, en hoe gebeurde dit geschieden kon, des te aangenaamer was hem dit: want hij plagt te zeggen: de linkerhand moet niet weten, wat de regter geeft. Doch de ondersteunde armoede zweeg niet: het hart der arme menschen, wien de edele heer VAN WELMOED troost en hulp verleend had, vloeide over van dank, en zij zonden hunne gebeden ten hemel, dat Hij dezen menschenvriend en weldoener met zijn huisgezin nog lang tot welzijn der menschheid sparen, en rijken zegen over hem uitstorten mogt.

Mevrouw VAN WELMOED was niet minder weldadig dan haar goede echtgenoot; ja de middelen schenen haar somtijds te gering, om aan den aandrang van haar hart te voldoen. Veler duizenden tranen had zij ge-

droogd, vele arme moeders ondersteund, verscheidene weezen laten verzorgen en voeden, verscheidenen meisjes eenen uitzet gegeven, en overal goed om zich heen verspreid. Doch ook voor deze weldadigheid volgde haar op elke schreede Gods zegen na.

Was het niet een groote loon des hemels, dat Hij zulken goeden ouders een lief, bevallig dochtertje gaf? De ouders erkenden dit ook voor het hoogste geluk, en dankten God dagelijks voor deze zegenrijke gift. — LOUIZE was een engelachtig kind, gezond en vrolijk. Hare wangen bloeiden als rozen, haar helder oog, hare purperkleurige lippen, lachten vriendelijkheid toe, en aanvalligheid straalde uit alle gelaatstrekken: het ligchaam, in de schoonste evenredigheid en de bevalligste gedaante, versierde de Schepper met de heer-

lijkste geestvermogens, die zich reeds in de vroegste jeugd voordeelig voordeden, en het schoone halsel besloot een hart, hetwelk voor eenen engel scheen geschapen te zijn. Was het wel te verwonderen, dat de ouders zich in het bezit van dit lieve kind gelukkig achtten, en hetzelve als het grootste geschenk des hemels aanzagen?

Maar een zoo edel plantje moest ook zorgvuldig opgekweekt, en voor allen nadeeligen invloed bewaard worden. Dat was der goede ouderen eerste zorg, en de opvoeding van het goede kind was in een huis des te moeijelijker, waar overvloed en weelde heerschten; waar vermaken dikwijls de zinnen verblindden en verwarden, en verstrooijingen verhevene gedachten beletteden op te schieten; waar de vleijerijen van onverstandige

menschen het hart van het kind zoo ligt bederven, en hetzelve met eigenwaan, eigenliefde en de zucht om te behagen, met ijdelheid en hoogmoed vervullen konden.

Doch waar zich een goed onderwijs met het goede voorbeeld der ouders paart, daar gelukt, bij eene getrouwe opkweeking, het zekerste de opvoeding der kinderen. Zoo was het reeds voor LOUIZE het grootste geluk, dat zij zulke goede en brave ouders had, die haar niet alleen het pad der deugd aanwezen, maar haar op hetzelve voorgingen, en met getrouwe hand geleidden, opdat zij van hetzelve niet zoude afglijden. Zij verwijderden reeds in de eerste jeugd van haar alles, wat juiste denkbeelden verwarren, of een edel gevoelen, dat eerst in haar gemoed begon te ontkiemen, onderdrukken kon.

Voornamelijk echter zochten zij haar hart tot medelijden jegens anderen en tot weldadigheid te stemmen, en gaven haar, reeds in hare kindsehheid, gelegenheid, om de teedere aandoeningen van haar hart aan anderen door weldadigheid te toonen. — Zoodra LOUIZE in staat was, de waarde van het geld te kennen en hetzelve te bewaren, kreeg zij zakgeld, opdat zij vroegtijdig zou leeren, van hetzelve een goed gebruik te maken, en zij besteedde het altijd op de nuttigste wijze — zij deelde den armen daarvan mede; want de ouders hadden reeds voorheen door LOUIZE's handen weldaden doen uitdeelen, opdat zij vroegtijdig zoude leeren gevoelen, dat *geven* zaliger is dan *ontvangen*, en op deze wijze hadden zij reeds het meisje, in hare vroegste jeugd, voor medelijden jegens den nood van

anderen verwarmd, en tot weldadigheid gestemd; en die hooggeprezene menschlievendheid, welke altijd geneigd is, om de tranen van ongelukkigen af te droogen, en de armoede te ondersteunen, bleef, geheel haar leven door, een uitstekende trek in LOUIZE's voortreffelijk karakter.

Het goede kind groeide op tot welzijn der menschheid. Benevens de altijd zorgvuldige ouders, hadden bekwame onderwijzers haren geest beschaafd, en door LOUIZE's gelukkig talent en aanhoudende vlijt, werd hun de moeite des onderrigts zeer verligt. Spoedig vorderde LOUIZE in alle kundigheden van hare jareń. De omgang met eene moeder van hooge verstandelijke beschaving en van een voortreffelijk hart, werkte op LOUIZE meer dan alle onderrigt: zij streefde alleen, om

het schoone voorbeeld gelijkvormig te worden, en hetzelve eindelijk nabij te streven.

Reeds op den onderdom van tien jaren, stelden andere moeders LOUIZE, wegens hare voortreffelijke hoedanigheden en uitmuntende kundigheden, aan hare dochters als een navolgenswaardig voorbeeld voor. Zij was de troost en de vreugde harer ouders, die in het goede kind hunne zorgvuldige opvoeding zoo heerlijk beloond zagen. Allen, die haar kenden, achtten en beminden haar, en de armen, wien zij, naar haar vermogen, ruime weldaden uitdeelde, vereerden in haar eene engel, die God in de wereld geplaatst had, om de rampen der noodlijdenden en ongelukkigen te verzachten.

Veel schoons kon er nog van het beminnenswaardige meisje gezegd worden, van het-

welk men zeggen kon, dat zij zoowel in onderdom, als ook in wijsheid en genade voor God en de menschen toenam. Men zoude een geheel boek kunnen vol schrijven, wanneer men al het goede en schoone van LOUIZE verhalen wilde. Doch slechts enkele trekken harer weldadigheid willen wij u, lieve lezeressen! verhalen, opdat het goede voorbeeld van LOUIZE VAN WELMOED u opwekke, haar in hare edele weldadigheid na te volgen.

EERSTE VOORSTELLING.

LOUIZE IN BAL-COSTUUM.

LOUIZE maakte van elke gelegenheid en elke aanleiding gebruik, waarbij zij aan den aandrang van haar hart, om ongelukkigen te helpen, voldoen kon. Heden zien wij haar in een heerlijk balkleed. Een uitgelezen gezelschap van bekenden en bloedverwanten had zich bij LOUIZE's ouders tot het bal verzameld. Reeds lang had het goede meisje op dezen avond gevast. Hare geliefdste

speelgenootjes en vriendinnen waren met hare ouders daartoe verzocht. Groote toebereidselen waren reeds eenige dagen te voren gemaakt, en alles werd in het werk gesteld, opdat er niets aan den luister van het feest en aan het genoegen der genoodigde gasten zoude ontbreken. Onder ons gezegd, het vrolijke gezelschap van knapen en meisjes had zich reeds vooraf in het geheim op nieuwe gezelschaps-dansen toegelegd, die zij voor de oogen van het geheele gezelschap uitvoeren wilde. LOUIZE en haar kleine neef zouden den dans openen; zoo werd er afgesproken en geschikt.

Eene heerlijke muzijk liet zich hooren; luchtig bewogen zich de ligte voeten, en groot en klein woelden, in bonte reijen, de fraai verlichte pronkzaal door. De oudere

personen uit het luisterrijke gezelschap hadden zich in de zijkamers aan de speeltafels geplaatst, en de overige balgasten aanschouwden de vrolijke dansers. LOUIZE had zich ook bij de vlugge dansers gevoegd, en huppelde vlug en met bevalligheid in den vrolijken kring met haren danser in het rond. Alles was vrolijk en vergenoegd, en niets ontbrak er aan het onderlinge genoegen.

Op eens verspreidde zich een dof gemompel in de zaal, en de eene fluisterde den anderen iets in het oor. Men sprak van ongeluk — van een verschrikkelijk ongeluk. De paarden, welke den bankier HERBERT naar het bal gebragt hadden, waren, op de terugreis, door eenen trommelslag verschrikt, schichtig geworden. De koetsier was niet meer in staat, hen in toom te houden; zij

holden voort; de koetsier viel van den bok, raakte verward in het leizeel, werd een eind wegs op de harde straatsteenen voortgesleept, en zoo ellendig bezeerd, dat hij op den oever des doods was. Zeer gevaarlijke wonden aan het hoofd deden voor zijn leven bezorgd zijn; de regterarm was gebroken en de eene dij ellendig gekneusd.

Eene algemeene ontsteltenis heerschte er in de zaal; want er bevonden zich goede menschen, wien elk ongeluk, al trof het ook den geringsten, aan het harte ging. De heer en mevrouw VAN WELMOED waren bijzonder getroffen, omdat het ongelak, door het bal veroorzaakt, gebeurd was, ofschoon hun oogmerk was, allen balgasten eenen genoegelijken avond te verschaffen; want wie kon voorzien, dat door een noodlottig toeval zulk een groot ongeluk gebeuren zou?

Er werd terstond alles aangewend, om den ongelukkige alle geneeskundige hulp te verschaffen; verscheidene der aanwezenden, en zelfs de heer VAN WELMOED begaven zich tot hem, om alles te bewerkstelligen, wat tot zijne redding mogelijk was; doch zij kwamen spoedig met het treurige bericht terug, dat de geneesheeren alle hoop opgegeven hadden, en dat hij binnen weinige minuten zijn leven eindigen zou.

Nu was het met alle vrolijkheid en opgeruimdheid op het bal gedaan; de muzijk zweeg, en elk gaf zich aan treurigheid over. Men betreurde den ongelukkige, doch beklaagde nog meer zijne vrouw, die hij met zes hulpbehoevende kinderen moest nalaten.

Onze goede LOUIZE stonden de tranen bestendig in de oogen. Zij liet haar hoofd bedrukt hangen, en sloop peinzend de zaal door. Het hart bloedde haar, wanneer zij aan de weduwe met zes arme, verlatene weezen dacht. „De vrouw bezwijkt onder hare smart, wanneer zij niet terstond geholpen wordt," zeide zij bij zich zelve. „De menschlievendheid eischt, dat wij oogenblikkelijk iets voor haar doen, opdat het vertrouwen op goede menschen en op Gods voorzienigheid bij haar opgewekt, en zij daardoor gesterkt worde, om haar smartelijk lijden ligter te dragen."

LOUIZE fluisterde hare moeder iets in het oor; hare moeder knikte vriendelijk en goedkeurend met het hoofd, en LOUIZE's plan werd gebillijkt. Zij spoedde zich naar hare

kamer, nam al het zakgeld, dat zij hád, legde het op eene zilveren schaal, en ging met dezelve naar haren vader, hem verzoekende, iets tot ondersteuning der arme weduwe en der weezen van den ongelukkigen koetsier bij te dragen. Den goeden vader schoten de tranen in de oogen, toen hij het edele voornemen zijner lieve dochter zag. Hij leide eene aanzienlijke gift op de schaal, en beloofde, op LOUIZE's goedhartige voorbede, nog meer voor de arme weduwe en hare kinderen te doen.

Nu ging LOUIZE met hare schaal de zaal rond. Rijke giften ontving zij van de aanwezende gasten, meer dan zij verwachten kon, en de menschlievende kollektante had ook bewerkt, dat verscheidene der aanwezenden een maandelijksch geschenk aan de

weduwe toelegden, welke zij in handen der goede LOUIZE stellen wilden, die het aan de weduwe zoude ter hand stellen.

Wie beschrijft de aandoening en den dank der weduwe en hare kinderen, toen zij zich, bij haar groot ongeluk, zoo weldadig ondersteund zag. Nieuwe hoop ontstond in haar gemoed, dat met de treurigste gedachten vervuld was. Allen barstten in tranen uit, en de weduwe zeide: „God heeft mij zwaar bezocht, een noodlottig ongeluk drukt mij ter neder; maar Hij heeft ook goede menschen als troostende engelen tot mij gezonden, die mij welmeenend en menschlievend de hand toereiken, om mij uit mijne groote ellende te redden, en verzachtenden balsem in mijn bloedend hart te gieten."

„Geloofd zij den wil des Heeren; Hij laat

diegenen niet verderven, die op Hem vertrouwen. Hij beloone de goede menschen alles, wat zij aan mij doen; dit zal mijn dagelijksch gebed zijn!" —

TWEEDE VOORSTELLING.

LOUIZE ALS OUD MOEDERTJE.

In *Vredeëord*, een landgoed van mevrouw VAN HOOGEVELD, leefde, geheel afgezonderd, de oude CHRISTINA. Zij was een stokoud moedertje van bijna tachtig jaren. Zij bewoonde een klein huisje aan het einde van het dorp, en genoot eene kleine jaarwedde van LOUIZE's moeder en derzelver zuster, mevrouw VAN HOOGEVELD. CHRISTINA was deze weldaad ook waardig; zij had dertig jaren bij de ouders van mevrouw VAN WELMOED en VAN HOOGEVELD eerlijk en trouw gediend; zij had deze beide vrouwen in hare kindschheid opgepast, en altijd getoond eene bijzondere liefde voor dezelve te hebben.

CHRISTINA was maar eenen korten tijd met eenen braven onderofficier gehuwd geweest, die in den slag den dood voor het vaderland stierf. Door zijnen dood was zij in de grootste behoefte gebragt, dewijl de vijanden haar ook het weinige geroofd hadden, wat zij bezat. Zij moest weder dienen, en was zoo gelukkig, bij de brave ouders van mevrouw VAN WELMOED te komen, bij welke zij tot derzelver dood bleef. Zij was in hunne dienst oud en gebrekkig geworden. Mevrouw VAN HOOGEVELD, die eerder dan hare zuster huwde, nam haar bij zich in

huis. Dewijl echter CHRISTINA bij de meer en meer toenemende gebreken des ouderdoms, zelfs tot de geringste diensten ongeschikt werd, en naar rust verlangde, ruimde hare goede mevrouw het huisje in, en gaf haar gemeenschappelijk met mevrouw VAN WELMOED maandelijks geld, waarvoor zij zich de noodzakelijkste behoeften kon aanschaffen.

CHRISTINA leefde in hare afzondering gerust en tevreden, en bereidde zich, door gebed en Gode welbehagelijke handelingen, voor haar nadervend levenseinde voor, hetwelk op den hoogen ouderdom eindelijk volgen moest.

Zij leefde in het kleine huisje geheel alleen. Eene boerevrouw uit het naaste huis hielp haar, tegen een gering loon, het huiswerk verrigten, tot hetwelk zij geene krachten meer had, en ondersteunde haar in alles, waar zij hulp behoefde. Slechts eenen hond had zij, en deze was haar eenig gezelschap. Zijne getrouwe geheeltheid trof de oude vrouw, om wie zich anderen in het dorp niet veel meer bekommerden, en dit hondje was overal haar getrouwe leidsman, behalve wanneer zij naar de kerk ging. — Elk mensch moet een wezen hebben, dat aan hem gehecht is, en van hetwelk hij getrouw bemind wordt. Kan men het dus de oude, kinderlooze vrouwen wel kwalijk nemen, die door ligtzinnige menschen gering geschat, door moedwilligen bespot, en door velen uitgelagchen worden, wanneer zij den getrouwen hond tot haren lieveling kiezen?

In de goede CHRISTINA was, benevens andere goede hoedanigheden, vooral te prij-

zen, dat zij van het weinige, dat zij bezat, ook nog gaarne aan armeren medeleelde. Deze zucht tot weldadigheid was in het onderlijke huis van mevrouw VAN WELMOED aangeboren, en misschien heeft de brave CHRISTINA ook bijgedragen, dat het gevoel van menschlievendheid reeds in de eerste jeugd bij mevrouw VAN WELMOED opgewekt, en meer en meer aangekweekt werd.

Doch deze weldadigheid, tot welke de goede CHRISTINA dikwijls onbedachtzaam door haar medelijdend hart gedreven werd, veroorzaakte haar eens veel smart en bekommernis. Zij had eene arme vreemde vrouw, die zich ziek hield, des nachts gehuisvest — en dit slechte mensch stal, terwijl de goede CHRISTINA sliep, haar bespaarde geld en hare beste goederen weg.

De schrik en het verdriet werkten op de goede oude vrouw zoo nadeelig, dat zij ziek werd, en verscheidene weken het bed niet verlaten kon. In den beginne vreesde men, dat het hartzeer over het voor haar zeer groote verlies haar naar het graf zoude slepen.

Te zelfder tijd naderde juist de geboortedag van mevrouw VAN HOOGEVELD. Het feest werd op het landgoed der tante in *Vredeëoord* gevierd. Alle bloedverwanten en zeer vele vrienden des huizes waren daartoe uitgenoodigd, dus ook onze LOUIZE met hare ouders. Zij wilde hetzelve door eenen nieuwen trek van weldadige menschlievendheid verheerlijken, en maakte reeds verscheidene dagen vooraf, met goedkeuring en hulp harer goede moeder, het noodige daartoe gereed.

tante! gevoelt. Maar ik heb nog een ander doel. Eene huichelachtige, slechte vrouw heeft der arme, oude vrouw het beste, dat zij bezat, ontroofd. Het was niet veel, maar voor haar had het rijkdom. Dat ligt de arme vrouw zwaar op het hart; het hartzeer verwoest hare nog weinige krachten, en sleept haar naar het graf, wanneer medelijdende menschen haar niet welmeenend ondersteunen. Deze spreek ik voor haar aan, en smeek elk een der hier aanwezenden, iets bij te dragen, opdat de arme, oude en zieke vrouw hare schade vergoed worde. Hier is mijne gift, zij is gering, maar zij komt uit een goed hart."

Met deze woorden nam LOUIZE eene schaal, legde er een zilverstuk op, en ging bij alle aanwezenden rond, om de bijdragen op te zamelen. De giften werden ruim gestort, en waren grooter, dan men dezelve kon verwachten.

Nu werd er afgesproken hoe men haar dezelve zoude ter hand stellen. De goede LOUIZE werd gekozen, om haar die te brengen. Alles zou weder aangeschaft worden, wat der oude CHRISTINA ontvreemd was. Tevens kwam men overeen, op gemeenschappelijke kosten haar eene oppaster te geven, en alles voor te schieten, tot dat zij weder hersteld was, en haar het leven, zoo lang het den goeden God beliefde, zoo aangenaam als mogelijk te maken.

Met vreugde nam LOUIZE dezen last op zich. De oude was zich zelve naauwelijks meester, toen zij zag, wat goede menschen op LOUIZE's aanzoek gedaan hadden. Zij kon

niet bedanken, zoo getroffen was zij, tranen stonden haar in de oogen, en zij hief de handen bïddend ten hemel. Deze onverwachte vreugde werkte voordeelig op hare gezondheid; zij herstelde en leefde nog drie jaren na dezen blijden dag. Dat zij dagelijks voor LOUIZE en hare weldoenster bad, behoeft naauwelijks gemeld te worden.

DERDE VOORSTELLING.

LOUIZE ALS BOERENMEISJE.

De heer VAN WELMORD zocht overal om zich heen goed te doen. Gelijk hij de armoede voorkomend en menschlievend ondersteunde, zoo trachtte hij ook, gelijk in zijn huis, zoo ook op zijn landgoed, de goede zeden bij de bewoners te onderhouden en te bevorderen. Daar hij wist, dat het huiselijke geluk in huisgezinnen voornamelijk door eene goede en verstandige huisvrouw gegrond-

vest wordt, zoo zocht hij op de meisjes des dorps voordeelig te werken, opdat zuiverheid van zeden in eere gehouden, en zedelijkheid het voornaamste streven der aankomende jeugd zoude zijn. Te dien einde loofde de heer VAN WELMOED twee aanzienlijke prijzen uit, welke in eene som van twee honderd gulden bestonden, die jaarlijks het meisje en den jongeling tot een huwelijksgift gegeven werden, die zich door arbeidzaamheid en goede zeden boven anderen bijzonder onderscheidden. De predikant, het dorpsbestuur en de schoolonderwijzer waren de scheidsregters, welke den waardigsten jongeling en der deugdzaamste jonge dochter den prijs toekenden. Hun oordeel was streng en onpartijdig, en werd derhalve ook altijd door het algemeen gevoelen gebillijkt. De uitdeeling geschiedde altijd plegtig op den dag van het oogstfeest, hetwelk dan met eenen vrolijken dans op den landelijk versierden dorschvloer in de landhoeve besloten werd.

PIETER WALTERS en ELIZABETH BLOEM waren beiden de verdienstelijkste, aan wie de prijs eenparig werd toegekend. WALTERS had reeds als schooljaap door vlijt en goed gedrag uitgemunt. Van zijne jeugd af aan tot in zijn twee en twintigste jaar was zijn gedrag altijd onberispelijk en lofwaardig geweest. Zijn vader was voor vier jaren gestorven, en liet zes kinderen met hunne moeder, die door eenen zwaren val aan eene hand en eenen voet lam geworden, en tot aanhoudenden arbeid ongeschikt was, in behoeftige omstandigheden na.

De brave zoon hield het huishouden met

de zieke moeder aan, en behandelde haar met alle kinderlijke liefde en eerbied. Zijne jongere broertjes en zusjes voedde hij als een zorgvuldige vader op, zond hen naar de school, en bragt hen door lessen en voorbeeld tot al het goede op. Hij was voor alle jonge lieden in het dorp een voorbeeld van arbeidzaamheid, godsvrucht, verdraagzaamheid, broederliefde en goede zeden, en had nog eene negentigjarige grootmoeder in huis genomen, die hij door den arbeid zijner handen onderhield en zorgvuldig verzorgde.

Elizabeth bloem was vier en twintig jaren oud, en sedert zij de school verlaten had, had zij zich in hare dienst met moeite voortgeholpen. Zij onderscheidde zich overal door vlijt, zindelijkheid, liefde tot orde en onbe-

rispelijke zeden. Zij leerde alle vrouwelijke handwerken van anderen, en als het ware door zich zelve, en kon in de keuken zeer goed teregt komen. Laatstelijk diende zij bij eenen ambtenaar, in de nabuurschap, als keukenmeid, en ondersteunde van haar loon haren blinden vader en hare moeder, welke het kleine huishouden met moeite ophielden. Hare moeder stierf voor twee jaren. De brave dochter verliet hare dienst, in welke zij zeer gezien was, en een ruim loon won, en begaf zich bij haren blinden vader, om hem op te passen. Zij bearbeidde zijne weinige gronden, van welker opbrengst zij beiden leefden. Zij paste hem op met kinderlijke liefde en teederheid, en offerde zelfs gaarne en gewillig datgene op, wat zij door jaren dienst bespaard had, om haren ouden blin-

den vader al het noodige te verschaffen. Ook maantte zij bijzonder door ingetogenheid, dienstvaardigheid en liefde tot den naasten uit. Des zondags na de namiddag-godsdienst, waren de armste meisjes van het dorp, welke tot dienen bij vreemde menschen bestemd waren, bij haar verzameld, om van haar naaijen, breijen en stoppen te leeren. Zij onderwees haar niet alleen uit eigene beweging, zonder eenige hoop op belooning, in deze handwerken, maar zij onderrigtte haar ook, hoe zij zich gedragen moesten, om in de dienst van anderen eerbaar, eerlijk en goed voort te komen, en men kende aan het goede gedrag elk meisje uit het dorp, dat met ELIZABETH omgang had.

Het feest werd op eenen zondag met eene plegtige godsdienst-oefening begonnen, waarin de predikant aan de verzamelde gemeente den rijken zegen Gods in de vruchten der aarde voorstelde, hen tot dankbaarheid jegens God, tot betamelijkheid, spaarzaamheid, en tot weldadigheid jegens de armen opwekte. Hij toonde hun aan, hoe de liefderijke God de vlijt des landmans, in de bearbeiding zijner akkers, zegende, en hoe Hij het vertrouwen op Zijne voorzienigheid beloonde: hoe Hij door de opbrengst van één jaar millioenen menschen en dieren wonderbaarlijk onderhield. Zeer schoon verklaarde hij de schriftuurplaats: *Bid en werk*, en hij zeide, dat men bij arbeid en vlijt altijd ook godsvrucht en goede zeden paren moest. Hij wees daarbij op den braven jongeling en het goede meisje, die zoowel door arbeidzaamheid als door een uitmuntend, goed gedrag aan

alle jonge lieden een navolgenswaardig voorbeeld gegeven, en zich den uitgeloofden prijs van den heer der plaats waardig gemaakt hadden.

Van de kerk ging de trein naar het slot, waar de prijzen door den heer VAN WELMOED uitgedeeld werden. In de oogen der vaders en moeders blonken tranen van aandoening, en knapen en meisjes vatteden goede voornemens op. De bekroonden werden door den heer VAN WELMOED ter maaltijd geleid, en LOUIZE zat tusschen beiden als een landmeisje gekleed. Door dit landelijke gewaad wilde zij den stand des landmans vereeren, en spoedig werd het in het geheele dorp verspreid, dat de edele freule den boerenstand eene groote eer bewezen had.

Doch, hoe verwonderden zich de dorpe-

lingen, toen hen LOUIZE in het gewaad van een boerenmeisje na den maaltijd in het slot ontving, en hen tot eenen feestelijken dans in de eenvoudige versierde schuur geleidde. Zij was tot laat in den nacht altijd midden onder hen, en altijd bezig, hun in mandjes en kannen brood, vruchten en andere eetwaren en verversching toe te dienen. Dat verblijdde de landlieden, en zij zegenden in hun hart het goede meisje, hetwelk met altijd bereidwillige weldadigheid ook liefderijke inschikkelijkheid en vriendelijkheid paarde.

VIERDE VOORSTELLING.

LOUIZE ALS BEZIGE HUISVROUW.

In het dorp, waar LOUIZE met hare goede ouders den zomer doorbragt, was schoolexamen. Alle kinderen begaven zich in hunne zondagskleederen naar de school; op het gelaat van allen was opgeruimdheid en vreugde te lezen; want de dag van het examen was een feest voor de kinderen. Reeds des morgens om 7 uur ging de trein paarswijze naar de kerk tot de godsdienst, en tot gemeenschappelijk gebed en gezang. Aandoenlijk was het, de kinderen met een vroom gemoed en met heilige aandacht overluid te hooren bidden en zingen. De geheele dorpgemeente met den heer VAN WELMOED en zijne familie was daarbij tegenwoordig; want hij zocht als een waar christen ook bij godsdienstige handelingen door zijn voorbeeld anderen te stichten.

Van de kerk geleidde de onderwijzer de kinderen naar de school, en de ouders volgden hen daarheen. Ook de heer VAN WELMOED liet zich met zijne echtgenoote en dochter bij het examen vinden, hetwelk de predikant bestuurde.

De kinderen antwoordden op al de hun voorgestelde vragen zeer vlug: er waren slechts weinige over wie men niet geheel tevreden

kon zijn. Er werden schoone schriften vertoond, en de kinderen gaven blijken, dat zij ook in de gronden der Nederduitsche taal, het rekenen en de geschiedenis van het vaderland goede vorderingen gemaakt hadden. Dit gaf zeer veel genoegen aan de ouders en aanwezigen, en menige moeder stonden de tranen in de oogen, als zij haar kind vlug hoorde antwoorden.

De heer VAN WELMOED bedankte openlijk den leeraar en den onderwijzer in naam der geheele gemeente, dat zij zoo veel moeite aan de kinderen besteed hadden, en zoo ijverig poogden hen zoowel in de godsdienst, als in die kundigheden te onderrigten, die voor hunnen stand noodzakelijk waren, en hen daardoor tot goede en nuttige menschen in de maatschappij op te leiden.

Bij het einde van het examen werden aan de vlijtigste en braafste kinderen leerzame boeken en schoone platen uitgedeeld, welke de heer VAN WELMOED door den onderwijzer had laten koopen. De vlijtigen werden geprezen, en tot volharding in vlijt en goede zeden aangespoord; diegenen over wie men niet geheel tevreden was, werden hartelijk aangesproken, dat zij voortaan vlijtiger en braver worden, en het voorbeeld der brave leerlingen navolgen zouden.

LOUIZE was bij de geheele plegtigheid aangedaan. Bijzonder had zij hare oogen en haar hart altijd bij die meisjes, welke boven de andere uitgemunt hadden, en zij wilde dezelve, ten getale van tien, een vermaak tot hare aanmoediging aandoen. Zij verzocht van hare ouders het verlof, dat zij dezelve bij

zich verzoeken, en in den tuin van het kasteel onthalen mogt. De ouders stonden haar dit gaarne toe.

Nu werden al deze brave meisjes voor den aanstaanden zondag nadenmiddag in den tuin van het kasteel genoodigd, en haar vermaak was reeds vooraf zoo groot, dat zij den zondag maauwelijks afwachten konden.

Met hare wel armoedige, doch zindelijke kleederen aan, verscheenen zij, en eene statige dame ontving haar in den tuin. De meisjes hadden zich reeds vooraf verblijd, dat de goede LOUIZE haar onthalen zoude, en waren bevreemd, toen zij eene vrouw in geheel vreemde kleeding op haar aankomen zagen. Doch hare beschroomdheid was spoedig weggenomen, toen deze gewaande vrouw begon te spreken. Het was LOUIZE, de goede

LOUIZE, welke met opzet het gewaad eener nette huisvrouw aangetrokken had, om haar te verrassen.

De meisjes vermaakten zich met verscheidene spelen in den tuin van het kasteel, welke LOUIZE, die altijd midden onder haar was, opgaf en bestuurde. Allen waren zeer vergenoegd en vrolijk. Eindelijk werd onder een prieel de tafel gedekt, met gebraad, gebak en vruchten bezet, en met bloemkransen versierd. Toen alles in orde was, geleidde LOUIZE de meisjes ter tafel, en nam midden onder haar plaats. Zij speelde voor huisvrouw, bediende elk meisje, en sprak met haar zeer vriendelijk en minzaam. Toen de kinderen verzadigd waren, deelde LOUIZE het nog overige gebak en de vruchten uit, deed elks deel in eenen witten doek, en liet

de meisjes vertrekken, opdat zij dit geschenk aan hare ouders en broertjes en zusjes te huis brengen konden. De meisjes bedankten de goede LOUIZE regt hartelijk, en nooit hadden zij eenen genoegelijker namiddag gehad. LOUIZE verheugde zich echter in stilte, dezen goeden kinderen een genoegen aangedaan te hebben, hetwelk ook nog het goede oogmerk had, om haar tot verdere vlijt en goed gedrag aan te sporen.

VIJFDE VOORSTELLING.

LOUIZE ALS NON.

LOUIZE had dikwijls van de menschlievende nonnen gehoord, die haar gansche leven aan de dienst der zieken wijden, de arme zieken met zusterlijke liefde in haar klooster opnemen, hen met alle zorgvaldigheid bij dag en nacht oppassen, en alles aanwenden, om hen tot hunne vorige gezondheid te herstellen.

LOUIZE was over de liefde tot den naasten, welke deze goede nonnen door haar

geheele leven uitoefenden, zeer getroffen, en het ging haar zeer ter harte, wanneer zij hoorde, dat haar voornamelijk in oorlogstijden, en ten tijde van duurte dikwijls de middelen ontbraken, om aan de door haar opgepaste zieken de noodige hulp te verschaffen, en dat zij zelfs iets van datgeen, wat tot haar onderhoud diende, besparen moesten, om de zieken wel te kunnen doen.

Met genoegen had LOUIZE vernomen, dat weldadige vrouwen in de stad deze nonnen verscheidene giften en ondersteuningen deden toekomen, om derzelver toestand te verbeteren. Ook werden er kollekten gedaan, welker opbrengst aan de nonnen middelen bezorgen, om hare weldadige neiging nog verder op te volgen, en hare weldaden over verscheidene zieken te verspreiden.

LOUIZE wilde ook iets voor deze verzorgsters der zieken doen. Wat zij in haren spaarpot had, kwam haar te weinig voor; zij wilde de weldadigheid van anderen voor de goede nonnen aanspreken, en koos daartoe het geboortefeest harer goede moeder, op hetwelk gewoonlijk alle bloedverwanten en kennissen verschenen, om hare moeder geluk te wenschen. Ditmaal zou de vergadering talrijker dan gewoonlijk zijn; want haar vader had zeer vele gasten genoodigd, en eenen maaltijd laten gereed maken, zoo als de viering van het feest het vereischte.

LOUIZE had zich intusschen een nonnenkleed gemaakt. Twee vriendinnen, die van het geheim wisten, hadden haar hierin geholpen. De genoodigde gasten waren in grooten getale bijeen, en LOUIZE was in het mid-

den van hen bezig, om alles te schikken, wat zij dacht dat harer moeder aangenaam zijn kon.

Men onderhield elkander met gesprekken, vervolgens met muzijk, en vele namen plaats aan de speeltafel. Allèn waren opgeruimd en verheugd, niets ontbrak er aan het onderlinge genoegen. LOUIZE had zich intusschen, zonder dat het iemand bemerkte, verwijderd.

Een bediende meldde mevrouw VAN WELMOED, dat eene NON uit de orde der barmhartige zusters wenschte binnen gelaten te worden. De goede mevrouw, die van LOUIZE's geheim wist, en haar voornemen goedkeurde, lachte, en stond toe, om haar binnen te leiden.

Toen trad de NON in de zaal, boog zich diep voor de aanwezenden en zeide: „Vergeeft het mij, Heeren en Dames! die ik hier zeer talrijk tot de vereeniging van een groot feest verzameld zie, dat ik mij verstout, in het rouwgewaad des eenzamen kloosters in uw midden te treden. Doch eene goede hand geleidde mij hier in den kring van edele menschenvrienden, die elke gelegenheid waarnemen, liefde tot den naasten en weldadigheid uit te oefenen. Uw goed hart spreek ik om eene gift aan, niet voor mij, maar tot betere verzorging van die arme zieken, die op het ziekbed uitgestrekt, door smarten gekweld, hulp in de ziekenzalen der barmhartige zusters zoeken, en nog verder vinden zullen, wanneer menschenvrienden de pogingen der ziekenverzorgsters voortaan door liefdegiften ondersteunen zullen. Daarom verzoek ik u, edele Heeren en Dames! laat mij geene ver-

geefsche bede doen; elke gift, hoe gering ook, zal aangenomen, en door de zieken, welke door dezelve verligting verkrijgen, gezegend worden."

Dit toonccl was voor alle aanwezenden nieuw, en zij wisten hetzelve niet te verklaren; want men had nog nooit eene barmhartige zuster uit het klooster gezien. Het jonge volkje uit het gezelschap was spoedig om de non verzameld, en eenige verstoutten zich, haar vlak in het gezigt te zien. Toen fluisterde de jonge heer VAN BURGHEIM zijnen buurman toe: Dat is LOUIZE in het nonnenkleed, en weldra zeide men het overluid. En zoo was het ook. LOUIZE had tot vermaak van het gezelschap dit kleed uitgekozen, om hunne weldadigheid aan te spreken. Zij nam een schaaltje en ging rond om giften

voor de verzorgsters der zieken te verzamelen. Eerst wendde zij zich tot de jonge lieden. Ieder moest iets geven, en wie niets had, kon tot zijne ouders de toevlugt nemen. Vervolgens ging zij in den kring der heeren en dames rond, en er werd ruim gegeven.

De opbrengst dezer inzameling overtrof verre hare verwachting. LOUIZE bragt zelve den volgenden dag deze giften aan de opzienster der barmhartige zusters, die haar niet alleen hartelijk dankte, maar zegenend de handen ten hemel verhief, en tot den Hemelschen Vader bad, dat Hij aan de goede LOUIZE de weldaad rijkelijk vergelden, en het haar altijd mogt laten welgaan.

ZESDE VOORSTELLING.

LOUIZE ALS TURKIN.

De vastenavondtijd naderde, en ballen en maskeraden waren het gesprek van den dag. De heer VAN WELMOED had eens aan zijne goede LOUIZE de hoop gegeven, dat hij een bal voor haar en hare jonge vriendinnen aanrigten zoude, waar elk in de kleederdragt eener vreemde natie verschijnen moest. LOUIZE meende, dat zulk eene maskerade zich heerlijk voordoen zoude, en bedacht zich

zeer lang, welk gewaad zij kiezen zou. De kleeding eener Turkin, dacht zij, zoude haar heerlijk staan, en zij maakte in stilte voorbereidselen, ofschoon haar vader reeds sedert lang niets meer van het bal sprak.

LOUIZE had voor hare kleeding reeds alles in orde gebragt. Een tulband met veren was er gemaakt, en ook het gele onderkleed was gereed. Juist werkte zij nog in hare vrije uren aan het rood bovenkleed, toen haar vader op eenen avond zeide, dat hij voor aanstaanden zondag alle vriendinnen van LOUIZE, en ook derzelver broeders tot een bal wilde uitnoodigen; dat echter ieder in de kleederdragt eener vreemde natie verschijnen moest.

LOUIZE fonkelden de oogen, toen zij dit hoorde; zij beloofde zich zeer veel vermaak

van dit bal, maar zij meende alleen de bedenking te moeten maken, dat toch de tijd te kort zou zijn, omdat zich ieder genoodigde voor tockomenden zondag de kleeding niet verschaffen kon. Dewijl mevrouw VAN WELMOED dezelfde bedenking maakte, zoo werd het bal nog veertien dagen uitgesteld, en de dag bepaald. Reeds des anderen daags geschiedde de uitnoodiging, opdat alle kinderen zich behoorlijk voorbereiden, en hunne kleeding in orde brengen konden.

In hetzelfde huis, waar LOUIZE met hare ouders woonde, en waar het bal gegeven zou worden, was eene officiers-wedawe met hare twee dochters, die van eene kleine jaarwedde leefde, en daarbij fijne handwerken voor geld maakte. Ieder een kende haar als eene zeer brave vrouw en zorgvuldige moe-

der; want de opvoeding harer dochters lag haar het meeste aan het hart, en zij scheen slechts voor dezelve te leven. Maar de beide dochters waren ook zulke beminnenswaardige, werkzame en geschikte meisjes, dat de pogingen der moeder voor hare vorming niet te miskennen waren.

LOUIZE was gaarne in haar gezelschap, ja zij was niet ligt vergenoegder, dan wanneer zij met haar alleen was, want de beide meisjes waren zoo juist naar haar hart, zeer eerbaar, zacht, verstandig en bescheiden. Ook zij werden tot het bal genoodigd.

Doch de oudste derzelve, ANTONETTA, gaf bij de eerstvolgende bijeenkomst LOUIZE met leedwezen te verstaan, dat zij op het bal niet verschijnen zouden, omdat zij van hare goede moeder bij zulke bekrompene in-

konsten niet vergen konden, dat zij onkosten voor eene vreemde kleederdragt voor haar maken zoude.

LOUIZE billijkte de goede gezindheid der beide meisjes, en kon niets daartegen zeggen, maar het deed haar zeer leed, dat deze beide vriendinnen aan het vermaak geen deel zouden nemen. Doch spoedig vond zij middelen, haar uit de verlegenheid te helpen. ANTONETTA was juist van hare grootte, en KAROLINA, de jongste zuster, was kleiner, en kon gemakkelijk de kleederen dragen, waar LOUIZE uitgegroeid was.

Nu werd LOUIZE's goede moeder er kennis van gegeven. LOUIZE had het plan gemaakt, in het geheim voor ANTONETTA de kleeding eener negerin, en voor KAROLINA die eener slavin te maken. De goede moeder verschafte haar daartoe de middelen, en met hare hulp was in de volgende week alles gereed.

Nu zond LOUIZE het nieuwe kleed aan de meisjes met het verzoek, om hetzelve aan te passen, omdat het nog tijd was, daaraan te veranderen, wanneer er ergens iets aan ontbrak. — Wie beschrijft de vreugde dezer goede kinderen, toen zij zoo aangenaam door dit geschenk verrast werden. Nu was er geene verhindering meer, dat zij op het bal verschijnen konden; en dit vermaak hadden zij aan LOUIZE te danken. Daardoor werd zij haar nog veel dierbaarder.

Door haar vergezeld trad LOUIZE, als Turkin prachtig gekleed, in de zaal. Aller oogen waren op haar gevestigd. De overige meisjes hadden zich in verschillende kleeder-

dragten gekleed, maar zoo netjes zagen zij er niet uit, als dit klaverblad, in welks midden LOUIZE heerlijk praalde. Dat zij zich allen op dit bal zeer vermaakten, zullen zich mijne lezeressen ligt verbeelden kunnen. LOUIZE was misschien daarbij het vergenoegst, omdat haar hart zeide, dat zij aan twee vriendinnen de middelen verschafte, om aan dezen vrolijken avond deel te nemen.